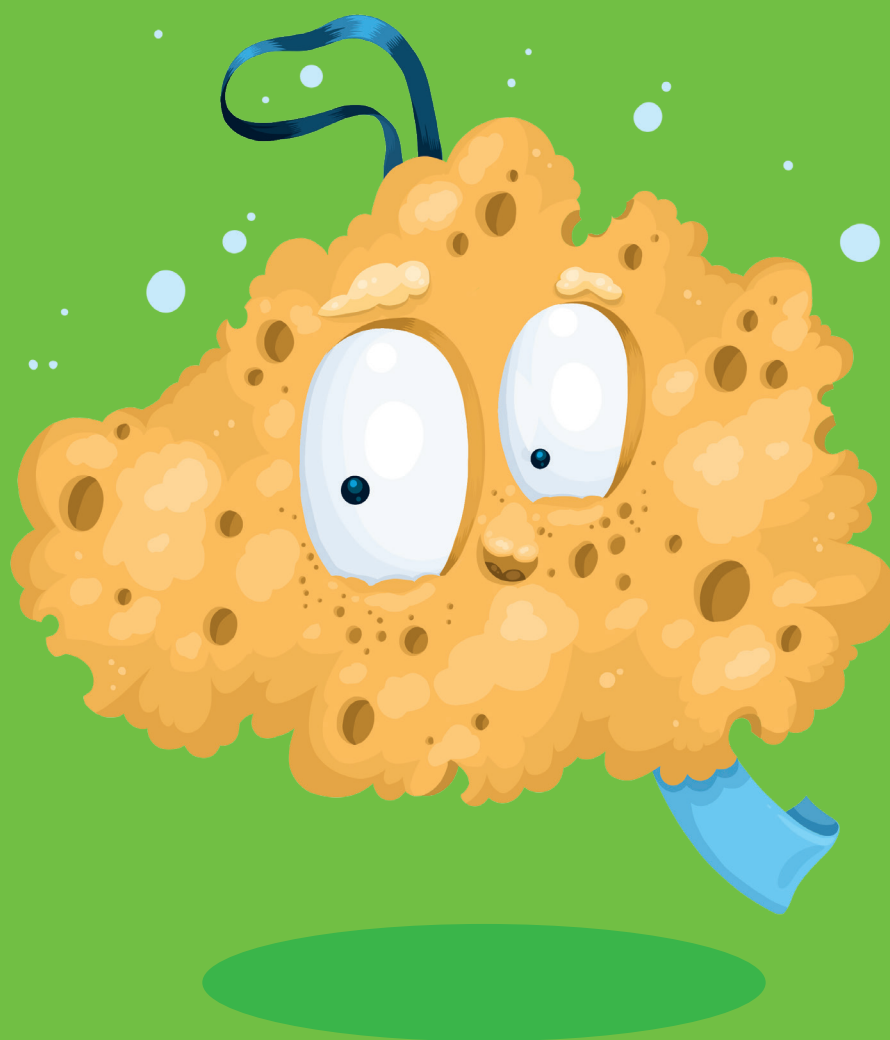

EINDTERMEN & LEERPLANDOELLEN

SPONS MET GAATJES

WERKEN ROND DEMENTIE IN LEERJAREN 1-2

Niemand
wordt
vergeten.

Plantyn
STUDIO

EINDTERMEN

MENS EN MAATSCHAPPIJ

- 1.1 De leerlingen drukken in een niet-conflictgeladen situatie, eigen indrukken, gevoelens, verlangens, gedachten en waarderingen spontaan uit.
- 1.2 De leerlingen kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.
- 1.3 De leerlingen tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen.
- 1.4 De leerlingen kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen, erover praten en aangeven dat deze op elkaar inspelen.
- 1.5 De leerlingen tonen de bereidheid zich te oefenen in omgangswijzen met anderen waarin ze minder sterk zijn.
- 1.7 De leerlingen hebben aandacht voor de onuitgesproken regels die de interacties binnen een groep typeren en zijn bereid er rekening mee te houden.
- 2.9 De leerlingen kunnen voorbeelden geven van mogelijkheden die in onze samenleving bestaan voor de zorg en opvang van bejaarden en mensen met een handicap.
- 2.10 De leerlingen weten dat ze in het contact met mensen met een handicap attent moeten zijn voor de noden en verwachtingen van deze mensen.
- 3.3 De leerlingen kunnen in een kleine groep voor een welomschreven opdracht een taakverdeling en planning in de tijd opmaken.

NEDERLANDS

- 1.1 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in een voor hen bestemde mededeling met betrekking tot het school- en klasgebeuren.
- 1.8 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, de informatie beoordelen die voorkomt in: een discussie met bekende leeftijdgenoten.
- 1.9 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beoordelen) op basis van hetzij de eigen mening, hetzij informatie uit andere bronnen, de informatie beoordelen die voorkomt in: een gesprek met bekende leeftijdgenoten.

- 2.1 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze: aan leeftijdgenoten over zichzelf informatie verschaffen.
- 2.2 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze: aan iemand om ontbrekende informatie vragen.
- 2.3 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze: over een op school behandeld onderwerp aan de leerkracht verslag uitbrengen.
- 2.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: vragen van de leerkracht in verband met een behandeld onderwerp beantwoorden.
- 2.6 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non-verbale interpretatie brengen die begrepen wordt door leeftijdgenoten.
- 2.7 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) het gepaste taalregister hanteren als ze: bij een behandeld onderwerp vragen stellen die begrepen en beantwoord kunnen worden door leeftijdgenoten.

WETENSCHAPPEN EN TECHNIEK – GEZONDHEID

- 1.1 De leerlingen kunnen gericht waarnemen met alle zintuigen en kunnen waarnemingen op een systematische wijze noteren.
- 1.18 De leerlingen weten dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden.
- 1.19 De leerlingen beseffen dat het nemen van voorzorgen de kans op ziekten en ongevallen vermindert.
- 1.20 De leerlingen kunnen de hulp inroepen van een volwassene in een noodsituatie.

LEREN LEREN

- 2 De leerlingen kunnen op systematische wijze verschillende informatiebronnen op hun niveau zelfstandig gebruiken.

SOCIALE VAARDIGHEDEN

- 1.3 De leerlingen kunnen zorg opbrengen voor iets of iemand anders.
- 1.4 De leerlingen kunnen hulp vragen en zich laten helpen.
- 1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.

EINDTERMEN

KATHOLIEK ONDERWIJS VLAANDEREN – ZILL

SOCIO-EMOTIONELE ONTWIKKELING – RELATIONELE VAARDIGHEDEN

SErv1 – Zich engageren in relaties, daar deugd aan beleven en zich daarover uitdrukken

- In het contact met mensen met een beperking of handicap aandacht hebben voor hun specifieke noden en verwachtingen

SErv2 – De verscheidenheid van mensen als een rijkdom ervaren en deze benutten

- Gebeurtenissen, contexten en personen vanuit de verschillende gezichtspunten van de betrokkenen bekijken - begrijpen dat mensen verschillende perspectieven kunnen hebben van waaruit ze handelen - loskomen van vooroordelen en veralgemeningen

SErv4 – Bewust sociale rollen opnemen die zowel het individueel als het groepsbelang ten goede komen in diverse situaties en contexten

- Ten dienste staan van iemand anders - in de mate van het mogelijke tegemoetkomen aan de behoefte van een ander - anderen troosten die pijn of verdriet hebben of bang zijn - zorgzaam omgaan met mens en ding - anderen helpen - bereid zijn om materiaal uit te lenen aan anderen - deilverantwoordelijkheid opnemen voor zorgtaken in de groep

SOCIO-EMOTIONELE ONTWIKKELING – OMGAAN MET GEVOELENS EN BEHOEFTE

SEgb1 – Gevoelens en behoeften bij zichzelf en anderen beleven, aanvaarden, herkennen en in taal uitdrukken

- Nuances van de vier basisgevoelens bij zichzelf en anderen waarnemen en benoemen - bewust omgaan met gevoelens en behoeften en deze voor anderen begrijpelijk uiten - in een niet-conflict-geladen situatie eigen indrukken, gevoelens, verlangens en waarderingen spontaan uitdrukken
- Zich bewust worden van de eigen kwetsbaarheid en die van de ander - begrijpen dat al dan niet voldane behoeften aan de basis liggen van gevoelens

SOCIO-EMOTIONELE ONTWIKKELING – INLEVINGSVERMOGEN

SEiv1 – Zich inleven in anderen, andere standpunten en situaties, zonder de eigen identiteit te verliezen

- Ervaren hoe eenzelfde situatie verschillende gevoelens en gedachten kan oproepen - zich verplaatsen in het standpunt van een ander - meeleven met een ander - zich inleven in de ander
- Zich inleven in de gedachten en gevoelens van anderen - ervaren en inzien hoe anderen handelen vanuit eigen motieven en verwachtingen - een emotionele reden kunnen achterhalen voor iemands gedrag

ONTWIKKELING VAN EEN INNERLIJK KOMPAS

IKid2 – Een positief, realistisch zelfbeeld opbouwen

- Ontdekken en aanvaarden dat het leven mooie kanten én schaduwkanten heeft - ondanks negatieve ervaringen een hoopvolle kijk op het leven handhaven - ervaren hoe men als mens voortdurend evolueert

IKid3 – Zichzelf worden in verbondenheid met anderen

- Ervaren hoe mensen die hen omringen bezorgd om hen zijn en hoe men zelf bezorgd is om anderen - zich verbonden voelen met de mensen om hen heen - ervaren wat mensen uit de eigen omgeving voor hen betekenen en dit uitdrukken - stapsgewijs het net van relaties uitbreiden

WAARDEGEVOELIGHEID EN NORMBESEF

IKwn1 – Gevoelig zijn voor wat zinvol, goed, schoon, waardevol ... is voor zichzelf én voor anderen.

Een persoonlijk geweten ontwikkelen

- Ontdekken wat je zelf als goed en zinvol beleeft - vanuit die ervaringen ontdekken wat goed en zinvol is om te doen - zich uitgenodigd voelen (door anderen, door de Andere, een diepere dimensie van het leven ...) om goede, zinvolle dingen te doen

ONTWIKKELING VAN INITIATIEF EN VERANTWOORDELIJKHEID – GEZONDE EN VEILIGE LEVENSTIJL

Vgv1 – Zorg dragen voor de eigen mentale, sociale en fysieke gezondheid en veiligheid en die van anderen en daarbij aandacht hebben voor mentaal welbevinden

IVgv3 – Bereid zijn steun te vragen en/of te geven om de eigen gezondheid en veiligheid, en die van anderen te bewaken

- In een noodsituatie de hulp van een volwassene kunnen inroepen - het algemeen noodnummer kennen
- zichzelf in veiligheid kunnen brengen

ONTWIKKELING VAN INITIATIEF EN VERANTWOORDELIJKHEID – ENGAGEMENT VOOR DUURZAAM SAMENLEVEN

IVds3 – Bijdragen aan een zinvolle samenleving waar een plaats is voor iedereen en respectvol omgaan met en zorgen voor de kwetsbare ander

- Nadenken over een samenleving waarin plaats is voor iedereen - vaststellen en uitdrukken hoe men zelf en hoe anderen niet altijd dezelfde kansen krijgen - oog hebben voor de sterktes en kwetsbaarheden van de anderen en daar respectvol mee omgaan

MONDELINGE TAALVAARDIGHEID NEDERLANDS

TOmn1 – Een mondelinge boodschap verwerken

- Verwerken van boodschappen binnen het hier-en-nu zonder (audio)visuele ondersteuning en van boodschappen buiten het hier-en-nu met (audio)visuele ondersteuning:
 - meervoudige instructies met talige of mentale reactie
 - gesloten en open vragen over voorkeuren en intenties, over ervaringen en belevingen, over gevoelens, over situaties, over handelingen en over voorwerpen
 - uitleg over feiten en gebeurtenissen en over regels en afspraken
 - allerlei muzische en multimediale boodschappen binnen de leefwereld

TOmn2 – Een mondelinge boodschap overbrengen

- Allerlei boodschappen overbrengen in een spelsituatie of in andere betekenisvolle situaties binnen de leefwereld:
 - spreken over verlangens en gevoelens als blijheid, angst, verdriet, verwondering
 - beschrijven van voorwerpen, personen, handelingen, acties, ervaringen, gebeurtenissen
 - antwoorden geven op vragen van betekenis, inhoud, bedoeling, mening
 - vragen stellen om informatie, hulp of medewerking te verkrijgen
 - plannen maken, processen beschrijven, problemen bespreken
 - verhalen herformuleren of taaluitingen van personages reproduceren
 - fantaseren en filosoferen

OVSG – LEER LOKAAL

SOCIAAL-RELATIONELE COMPETENTIES – SOCIAAL ENGAGEMENT

- A.10 Bereid zijn om zich te engageren in relaties en er voldoening aan beleven
- SRC 1 B.20 Bereidheid tonen zich te oefenen in de omgangswijze met anderen waarin ze minder sterk zijn
- SRC 1 B.22 Zorg opbrengen voor iets of iemand anders
- SRC 1 B.23 Spontaan anderen helpen
- SRC 1 B.24 Weten dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden
- SRC 1 B.25 Weten dat ze in het contact met mensen met een handicap attent moeten zijn voor de noden en verwachtingen van deze mensen
- SRC 1 B.26 In functionele situaties een aantal verbale en niet-verbale gespreksconventies naleven

GEZONDHEID – MENTAAL WELBEVINDEN – ZELFCONCEPT

- GEZ mew 1 B.3 Op basis van concrete ervaringen een genuanceerd beeld hebben van eigen mogelijkheden
- GEZ mew 1 B.6 Er rekening mee houden dat eigenschappen en vaardigheden voortdurend kunnen veranderen of ontwikkelen
- GEZ mew 1 B.7 Eigen talenten, mogelijkheden en beperkingen inzien en aanvaarden
- GEZ mew 1 B.8 Op de eigen persoonlijkheidskenmerken, mogelijkheden, beperkingen, voorkeuren reflecteren en daaruit leren over zichzelf

GEZONDHEID – MENTAAL WELBEVINDEN – INLEVINGSVERMOGEN

- GEZ mew 2 B.4 Weten dat mensen eenzelfde situaties op een verschillende wijze kunnen ervaren en er verschillend op kunnen reageren
- GEZ mew 2 B.7 Oog hebben voor beperkingen van anderen
- GEZ mew 2 B.8 Gelijkenissen en verschillen in gedachten, bedoelingen en gevoelens tussen zichzelf en anderen beschrijven
- GEZ mew 2 B.13 Rekening houden met het perspectief van de ander in de keuze van het eigen handelen

GEZONDHEID – MENTAAL WELBEVINDEN – OMGAAN MET GEVOELENS

- GEZ mew 3 B.13 Wat ze voelen en doen in een concrete situatie beschrijven en illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn
- GEZ mew 3 B.14 Beschrijven dat emoties, gedachten en gedrag elkaar beïnvloeden
- GEZ mew 3 B.15 In concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen, erover praten en aangeven dat deze op elkaar inspelen

IK EN DE WERELD – NATUUR – HET MENSELIJK LICHAAM

- IDW nat 4 B.22 Op een eenvoudige wijze de functie en werking van hersenen en zenuwen onderzoeken en verwoorden
- IDW nat 4 B.23 Inzien dat organen, zintuigen, spieren, zenuwen, hersenen en skelet als één samenhangend geheel functioneren

NEDERLANDS – MONDELINGE TAALVAARDIGHEID – RIJK EN GEVARIIEERD SPREKEN

- NED mot 3 B.33 Het gepaste taalregister hanteren als ze bij een behandeld onderwerp vragen stellen die begrepen en beantwoord kunnen worden door leeftijdsgenoten (wervende tekst)
- NED mot 3 B.40 Op een gestructureerde wijze verslag uitbrengen van gebeurtenissen en ervaringen (nieuws)

NEDERLANDS – MONDELINGE TAALVAARDIGHEID – STRATEGIEËN GEBRUIKEN BIJ HET LUISTEREN

- NED mot 2 B.5 In concrete communicatieve en alledaagse situaties de gevoelens van de spreker herkennen
- NED mot 2 B.10 Op basis van intonatie reflecteren of je luistert naar een bevel, een vraag of een mededeling

W.O. – MENS EN MAATSCHAPPIJ

- 3.1.1.3 In een niet-conflictgeladen situatie, eigen indrukken, gevoelens, verlangens, gedachten en waarderingen spontaan uitdrukken
- 3.1.1.8 Gevoelens van bang, blij, boos en verdrietig zijn bij anderen herkennen, dat gevoel verwoorden en meeleven in dit gevoel
- 3.1.1.9 In een eenvoudige taal een recent gebeurde situatie waarbij zij betrokken waren in dialoog met een volwassene, beschrijven en vertellen hoe zij zich daarbij voelden
- 3.1.1.10 Tonen in hun omgang met anderen een gevoeligheid voor de behoeften van de ander
- 3.1.1.11 Met eigen woorden aangeven dat mensen eenzelfde situatie op een verschillende wijze kunnen ervaren en er verschillend kunnen op reageren
- 3.1.1.14 Tonen in de dagelijkse omgang dat ze solidariteit en zorg opbrengen voor iemand anders
- 3.1.3.11 Met eigen woorden de relatie tussen eigen talenten en voorkeuren en latere beroepsbezigheden uitleggen
- 3.1.3.12 Talenten opsommen van mensen die beroepen uitoefenen (in diverse beroepsgroepen)
- 3.1.3.13 Met eigen woorden de relatie tussen onderwijs en latere beroepsbezigheden uitleggen
- 3.1.3.29 In concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en erover praten
- 3.1.3.40 Illustreren met eigen voorbeelden dat afwijzing van of angst voor een onbekende kan verdwijnen als je die persoon beter leert kennen
- 3.1.3.43 Illustreren met voorbeelden dat sommige mensen fysieke en mentale beperkingen hebben
- 3.1.3.44 Op een respectvolle manier hulp aanbieden en omgaan met mensen met een specifieke beperking
- 3.1.3.45 Illustreren met voorbeelden van mogelijkheden die in onze samenleving bestaan voor de zorg en opvang van bejaarden en mensen met een beperking

W.O. – NATUUR

- 3.2.5.11 Aangeven welke lichaamsdelen instaan voor het horen, zien, ruiken, proeven en voelen en een aantal zintuiglijke waarnemingen verwoorden en benoemen
- 3.2.7.20 Met voorbeelden illustreren dat sommige mensen met een handicap leven
- 3.2.7.22 Aangeven dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden

NEDERLANDS – MONDELINGE TAALVAARDIGHEID

- 1.1.1.3 Bereid zijn om te luisteren en te spreken en zich in te leven in de boodschap
- 1.1.1.10 Bereid zijn het eigen mondelinge taalgebruik aan te passen aan de situatie (leeftijd, cultuur, traditie en doelgroep)
- 1.1.2.16 In concrete luistersituaties reflecteren op de factoren van het communicatieproces, namelijk:
 - hoe de zender rekening houdt met de ontvanger;
 - waar de zender zijn informatie haalt;
 - of de boodschap aangepast is aan het doel;
 - welk taalregister kan geaccepteerd worden en welk niet;
 - welke tijdsfactoren, omgevingsfactoren en materiële factoren een rol spelen

- 1.1.3.9 In concrete spreesituaties reflecteren op de factoren van het communicatieproces:
- wie de zender en/of ontvanger is
- 1.1.3.13 In concrete spreesituaties reflecteren op de factoren van het communicatieproces:
- hoe de zender rekening houdt met de ontvanger;
 - waar de zender zijn informatie haalt;
 - of de boodschap aangepast is aan het doel;
 - welk taalregister kan geaccepteerd worden en welk niet;
 - welke tijdsfactoren, omgevingsfactoren en materiële factoren een rol spelen

HANDLEIDING VOOR DE LEERKRACHT

Educatief pakket voor het lager onderwijs © Plantyn, 2024

Verantwoordelijke uitgever: Plantyn, Posthofbrug 6-8, bus 3 - 2600 Berchem

Tekst: Kolet Janssen

Vormgeving: Els Vandervoort

Tekenaar: Julie Vangeel

P00022405

© Plantyn nv, België Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever. www.plantyn.be